

Η ΚΑΣΤΑΛΙΑ.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΑΙ.

(Συνέχεια ὅρα φυλ. Η΄.)

Ὁ πάπας Πάριος, ὡς προείπομεν (σελ. 149), εἶχεν ιδρύσει περὶ τὰ μέσα τοῦ 5ου αἰῶνος εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Ἀγ. Ἰωάννου τοῦ Λατρὸν βιβλιοθήκην, ἣς τὰ βιβλία ὁ Νικόλαος Ε΄ μετέφερεν εἰς τὴν παρ' αὐτοῦ ιδρυθεῖσαν περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 15ου αἰῶνος ἐν τῷ Βατικανῷ. — Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Βατικανοῦ ἐπλουτίσθη μεγάλως ὕστερον ἐπὶ Σίξτου Δ΄ καὶ Λέοντος Ι΄ ἐκ τῶν βι-

βλιοθηκῶν τοῦ ἐκλέκτορος παλατίνου, τῶν δουκῶν τοῦ Οὐρβίνου, τῆς Χριστίνης τῆς Σουηδίας, τοῦ μαρκησίου Καππὸνη καὶ τοῦ οἴκου Ὀττοβόνη. Τὴν σήμερον ἡ βιβλιοθήκη αὕτη ἔχει ὑπὲρ τοὺς 100,000 τόμους καὶ 24,000 χειρόγραφα, ἐξ ὧν 5,000 Ἑλληνικά, 16,000 Λατινικά καὶ Ἰταλικά καὶ 3,000 Ἀνατολικά· μεταξὺ αὐτῶν ὑπάρχει καὶ ἐν ἀντίτυπον τοῦ Βιργί-

(ΕΤΟΣ Α΄. Φυλλ. Θ΄. — Νοέμβριος 1861.)

λίου μικρογραφημένον περί τὰς ἀρχὰς τοῦ 15ου αἰῶνος· ἐν τοῦ Τρεντίου, γεγραμμένον τὸν ὄγδοον ἢ ἑννατον αἰῶνα· ἐν παλίμψηστον, εἰς ὃ ὑπάρχουν μέρη τινὰ ἐκ τῆς Δ η μ ο κ ρ α τ ί α ς τοῦ Κικέρωνος· ἐν αὐτόγραφον τῶν Ὁ μ ο ι ο κ α τ α λ η ξ ι ῶ ν (rime) τοῦ Πετράρχου, ἐν χειρόγραφον τοῦ Δάντου ἀντιγεγραμμένον παρὰ Βοκκακίου κτλ. — Εἰς τὴν προσδιωρισμένην δι' ἀνάγνωσιν αἰθουσάν ὑπάρχει ἐπὶ μαρμαρίνου τραπέζης τὸ διάταγμα, δι' οὗ ὁ Σίξτος Ε'. ἀφορίζει πάντα, ὅστις ἤθελε λάβει μεθ' αὐτοῦ βιβλίον τι ἐκ τῆς βιβλιοθήκης ἀνευ τῆς αὐτογράφου τοῦ πάπα ἀδείας. Ἡ βιβλιοθήκη αὕτη ὀλίγας ἡμέρας τὸ ἔτος εἶναι ἀνοικτὴ, ἕνεκα τῶν ἀπειραρίθμων ἐν Ρώμῃ ἑορτῶν, καθ' ὅς εἶναι κεκλεισμένη. Ἡ συνήθεια αὕτη, ἥτις δυσαρρυστεῖ μεγάλως τοὺς περιηγητὰς καὶ τοὺς πεπαιδευμένους ὑπάρχει εἰς πάσας τὰς πόλεις τῆς Ἰταλίας, αἵτινες βρίθουσιν ἀγίων.

Ἐν Ρώμῃ ὑπάρχουσι προσέτι: Ἡ βιβλιοθήκη Ἀ γ γ ε λ ι κ ῆ, ἥτις ἔχει 90,000 τόμ. 60,960 διάφορα ἔγγραφα καὶ 2,945 χειρόγραφα. — Ἡ βιβλιοθήκη Β α ρ β ε ρ ί ν η, 70,000 τόμ. καὶ τινὰ πολύτιμα χειρόγραφα. — Ἡ βιβλιοθήκη τ ῆ ς Ἀ θ η ν ᾶ ς ἢ Casanatense, ἔχει πλέον τῶν 420,000 τόμ. καὶ 4,500 χειρόγραφα.

Τὸ 1362 ὁ Πετράρχης προσέφερε τῇ δημοκρατίᾳ τῆς Βενετίας πᾶσαν αὐτοῦ τὴν βιβλιοθήκην ἐν ᾗ ὑπῆρχον πολλὰ πολύτιμα χειρόγραφα· δύναται δὲ οὗτος, ὥς καὶ ὁ ἴδιος λέγει, νὰ θεωρηθῇ ὡς ὁ ἰδρυτὴς τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Ἀγ. Μάρκου, καθότι τὰ πρῶτα βιβλία ἦσαν αὐτοῦ. Τὰ χειρόγραφα ταῦτα λησμονηθέντα εἰς τινὰ γωνίαν σχεδὸν κατεστράφησαν καὶ δὲν ὑπάρχουσι σήμερον εἰμὴ ὀλίγιστα. — Μετὰ ἓνα αἰῶνα ὁ διάσημος καρδινάλιος Βεσαρίων (α)

προσέφερεν εἰς τὴν αὐτὴν βιβλιοθήκην πλουσίαν συλλογὴν βιβλίων καὶ χειρογράφων. Ἰδοὺ καὶ τινὰ ἀποσπάσματα ἐκ τῆς ἐπιστολῆς, ἣν εἶχε διὰ τοῦτο πέμψει τὴν 30 ἀπριλίου τοῦ 1468:

« Τῷ Ἐνδοξοτάτῳ καὶ ἀπτητῷ
» Πρίγκηπι Μάρκῳ, Δόγῃ τῆς Βενετίας
» καὶ τῇ Σεβαστῇ Γερουσίᾳ, Βεσαρίων
» καρδινάλιος καὶ Πατριάρχης Κωνσταν-
» τινουπόλεως χαίρειν,

« Ἀπὸ τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας ἐπροσ-
» πάθησα μετὰ μεγάλου ζήλου νὰ συλλέξω
» βιβλία ἐπὶ διάφορων ἐπιστημῶν. Εἶχον
» ἀντιγράψει ἄλλοτε πολλὰ τοιαῦτα ἰδίᾳ
» μου χειρί· τὰ λοιπὰ ἠγόρασα διὰ τῶν
» χρημάτων, ἅτινα μοι ἔμεινον ἐκ τῆς με-
» γίστης μου οἰκονομίας.

« Μ' ὅλον ὅτι ἐνησχολοῦμαι πάντοτε εἰς
» ἀναζήτησιν βιβλίων ἑλληνικῶν, ὃ ζῆλος
» μου πύξησεν ἔτι μάλλον μετὰ τὴν κηρα-
» στροφὴν τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν δυστυχῆ
» ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ
» ἐθυσίασα ὅτι εἶχον εἰς τὸ νὰ τὰ συλ-
» λέξω.

» Οὕτω κατῴρθωσα νὰ συλλέξω πάντα
» σχεδὸν τὰ βιβλία τῶν σοφῶν Ἑλλήνων

προσεκάλεσε τὸν Βεσαρίωνα, ὠνόμασεν αὐτὸν ἐπίσκοπον τῆς Νικαίας καὶ τὸν ἐπέμψεν εἰς Ἰταλίαν μετὰ καὶ ἄλλων σοφῶν. Ἡ ἐνωσις ἐκλήρυθη· ὁ δὲ πάπας Εὐγένειος δ', ἵνα ἀνταμείψῃ αὐτὸν διὰ τὸν ζήλόν του, τὸν ἐχειροτόνησε καρδινάλιον. Ὁ Πίος δ' ἔδωκεν αὐτῷ τὸν τίτλον Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Νικολάου Ε' καὶ τοῦ Πίου δ' ἔλαβε πολλὰς ψήφους διὰ τὸν παπικὸν θρόνον. Ἡ αὐτὴ τῆς Ρώμης τὴν εἶχε διορίσει εἰς πολλὰς ἐπισήμευς ἐξαρχίας. Ἐπρεσπάθησε μεγάλως εἰς τὸ νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τοὺς Ἰταλοὺς τὸν ἔρωτα ὑπὲρ τῆς Πλατωνικῆς φιλοσοφίας. Οὗτος ἔγραψε πολλὰ. Τέσσαρα βιβλία αὐτοῦ ἐκποσώθησαν εἰς Λατινικὴν γλῶσσαν, τὸ ἐν « Κατὰ τῶν συκοφαντῶν τοῦ Πλάτωνος » (1469)· τὸ δ', « Orationes de bello Turcis inferendo » (1471), γ'· μετάφρασις λατινικῇ τῶν 4 βιβλίων τοῦ Ξενοφώντος Περὶ Συκράτους (Λουδαῖον, 1533), δ'· μετάφρασις λατινικῇ τῆς Μεταφυσικῆς τοῦ Ἀριστοτέλους (Παρίσιος, 1516). Προσέτι συνέγραψε πολλὰ θεολογικὰ βιβλία, ἅτινα δὲν ἐξεδύδωκαν.

(α) Ἰωάννης Βεσαρίων, ἐγεννήθη εἰς Τραπεζοῦντα τὸ 1398, ἀπέθανεν εἰς Ραβέννην τὸ 1472. Ἠτο ἱερεὺς εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Ἀγ. Βασιλείου εἰς Πελοπόννησον. Τὸ 1438, ὅτε ὁ αὐτοκράτωρ Ἰωάννης Παλαιολόγος ἐζήτησε νὰ ἐνώσῃ τὰς δύο Ἐκκλησίας,

» καὶ ἰδίως τὰ σπανιότερα. Μ' ὅλα ταῦτα
 » ἤθελα θεωρῆσαι τοὺς κόπους μου ἀπολε-
 » σθέντας, ἂν δὲν κατάρθωνα ὥστε τὰ
 » συλλεχθέντα μετὰ τοσούτου κόπου ἐπὶ
 » τοῦ βίου μου βιβλία, δὲν ἦτο δυνατόν,
 » μετὰ τὸν θάνατόν μου, νὰ τεθῶσιν εἰς
 » μέρος ἀσφαλες, ὅπως χρησιμεύσωσιν εἰς
 » πάντας τοὺς πεπαιδευμένους Ἕλληνας ἢ
 » Λατίνους. Ἡ ἐνδοξος καὶ ἀκμάζουσα πό-
 » λεις σου μοὶ ἐφάνη ἀπὸ τῶν λοιπῶν τῆς
 » Ἰταλίας πόλεων ἢ μᾶλλον κατὰλληλος
 » διὰ τοιοῦτον πρᾶγμα.

» Ποίαν ἄλλην πόλιν ἠδυνάμην νὰ προ-
 » τιμῶσω παρ' ἐκείνην, ἣν ἐξελεξάμην διὰ
 » πατρίδα μου μετὰ τὴν δουλείαν τῆς Ἑλ-
 » λάδος, καὶ εἰς ἣν τοσούτον ἐντίμως μὲ
 » ἐδέχθησαν;
 » Προσφέρω λοιπὸν πάντα τὰ Ἑλληνικὰ καὶ
 » Λατινικὰ βιβλία μου εἰς τὴν σεβαστὴν
 » βιβλιοθήκην τοῦ Ἀγ. Μάρκου τῆς ἐνδόξου
 » πόλεώς σου.
 » καὶ σοὶ πέμπω συνάμα τὸ ἔγγραφον τῆς
 » ἀφιερώσεως, τὸν κατάλογον τῶν βιβλίων
 » καὶ τὸ διάταγμα τοῦ πάπα »

— Εἰς Μιλάνον ἢ Ἀμβροσιανὴ κα-
 λουμένη βιβλιοθήκη, ἥτις εἶναι ἀνοικτὴ
 πάσας τὰς ἡμέρας ἀπὸ τῆς 10ης μέχρι τῆς
 3ης ὥρας μ. μ. συνέστη παρὰ τοῦ ἀρχιε-
 πισκόπου τῆς πόλεως ταύτης Φριδερίχου
 Βορρώμαίου, ἀποθανόντος τὸ 1631. Ἡ βι-
 βλιοθήκη αὕτη ἐμπεριέχει 100,000 περί-
 που τόμους καὶ 14 000 χειρόγραφα, με-
 ταξὺ τῶν ὁποίων ὑπάρχουσι τὰ περίφημα
 παλιμψηστα τῶν Ἐπιστολῶν τοῦ
 Μάρκου-Αὐρηλίου καὶ τοῦ Φρόντου (α) κτλ.

(α) Κορνήλιος Φρόντος, ῥήτωρ Λατῖνος, ἀκμάσας
 τὸν 3. αἰῶνα. Ὁ Μάρκος-Αὐρηλῖος ὑπῆρξε μαθητὴς
 αὐτοῦ, διὰ τοῦτο μετὰ ταῦτα εὐγνωμοσύνης ἔνεκεν
 τὸν ὀνόμασεν ὑπάτον (161 Μ. Χ.) Σώζονται αὐτοῦ
 μία πραγματεία: Vocabulorum differentis. Ἡ ἀλ-
 ληλογραφία τοῦ Μάρκου-Αὐρηλίου, κτλ. Ἐπάρχει
 μετάφρασις γαλλικὴ τῶν ἐπιστολῶν αὐτῶν ἐπιγρα-
 φομένη: Ἐπιστολαὶ ἀνέκδοτοι τοῦ Μάρ-
 κου-Αὐρηλίου καὶ τοῦ Φρόντου, ᾗ Φρόν-
 τῶν, ὡς ἐνομαζοῦσιν αὐτὸν οἱ Γάλλοι, ὑπὸ Δ. Κι-
 σάνου (1830, 2. τόμ.).

« Τὸ παράδοξον εἶναι ὅτι ὁ ἰδρύσας τὴν
 » Ἀμβροσιανὴν βιβλιοθήκην ἀπηγόρευσε τὴν
 » ἐκδοσιν καταλόγου, ὥστε εἶναι δύσκο-
 » λον νὰ εὑρη τις τὸ βιβλίον, τὸ ὁποῖον
 » ζητεῖ. Ὑπάρχει σήμερον εἰδὸς τι κατα-
 » λόγου, εἰς ὃν οἱ συγγραφεῖς εἰσὶ γεγραμ-
 » μένοι οὐχὶ μὲ τὰ ἐπίθετα αὐτῶν, ἀλλὰ
 » μὲ τὰ κύρια ὀνόματα, ὥστε ἐὰν θελήσῃ
 » τις π. χ. νὰ ζητήσῃ τὸν Πετράρχην, πρέ-
 » πει νὰ ἀναγνώσῃ ὅλην τὴν σειρὰν τῶν
 » Φραγκίσκων. Ὑπάρχει καὶ ἕτερον τι ἄλ-
 » λοκοτον ἐπίσης ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ ταύτῃ:
 » Ἐπὶ τῆς ῥάχεις τῶν βιβλίων ὁ τίτλος
 » αὐτῶν δὲν εἶναι γεγραμμένος, ὥστε εἶναι
 » δυσκολώτατον, καὶ μ' ὅλην τὴν ὑπαρξίν
 » ἐνὸς καταλόγου, νὰ εὑρη τις αὐτοῦ εὐκό-
 » λως ἐν βιβλίον· τὸ καλὸν ὅμως εἶναι ὅτι
 » οἱ βιβλιοφύλακες ἐνθυμοῦνται κατὰ τὸ
 » μᾶλλον καὶ ἥττον ὅσα βιβλία ὑπάρχουν
 » αὐτοῦ. — Εἶναι δύσκολον νὰ φαντασθῇ
 » τις, πῶς, ἐνῶ ὁ Βορρώμαῖος ἐδαπάνησε
 » τοσαῦτα χρήματα πρὸς ἀπόκτησιν τῶν
 » βιβλίων καὶ τῶν χειρογράφων ἐκείνων,
 » ἐνῶ συνέστησε λαμπράν τυπογραφίαν,
 » (τὴν σήμερον αὕτη δὲν ὑπάρχει), πῶς,
 » λέγω, οὗτος συγχρόνως ἔκρυπτε μετὰ
 » δειλίας ἐν μέρος τούτων; εἶναι ἀδύνα-
 » τον νὰ δείξῃ τις τόσον ὑπέρμετρον ζῆ-
 » λον καὶ ἔρωτα ὑπὲρ τῶν γραμμάτων,
 » καὶ μ' ὅλα ταῦτα νὰ λαμβάνῃ δι' αὐτὰ
 » τοσαύτας προφυλάξεις. » (α)

Ἑτέρα βιβλιοθήκη εἰς Μιλάνον Βρέρα
 καλουμένη ἔχει 18,000 τόμους καὶ 1,000
 χειρόγραφα.

Τοῦ ρῖνον.— Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Πα-
 νεπιστημίου, τοῦ ἰδρυθέντος τὸ 1405,
 ἐμπεριέχει 120,000 τόμους καὶ 3,000
 χειρόγραφα.

Νεάπολις.— Ἡ Βουρβονικὴ βιβλιο-
 θήκη, 200,000 τόμους καὶ 3,000 χειρό-
 γραφα. « Εἰς τὴν βιβλιοθήκην ταύτην, λέ-
 » γει ὁ Βαλερύ, μία αἰθουσα εἶναι προσ-

(α) Βαλερύ. Ταξιδεῖον εἰς Ἰταλίαν.
 (.836. τὸμ. 1.)

» διωρισμένη διὰ τοὺς τυφλοὺς, ὅπου οὗτοι
» πληρόντες μικρὰν τινα χρηματικὴν πο-
» σότητα ἀκούουσιν ἄλλους ἀναγινώσκον-
» τας. » — Ἡ Βρανκακιανὴ καλου-
μένη βιβλιοθήκη, 70,000 τόμους, καὶ
7,000 χειρόγραφα. — Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ
Πανεπιστημίου, 25,000 τόμους. — Ἡ βι-
βλιοθήκη Γερολίνη, ὀλίγα βιβλία.

Βέργαμος. — 90,000 τόμους.

Βολωνία. — Βιβλιοθήκη τοῦ Πανε-
πιστημίου (α), 80,000 τόμους καὶ 4,000
χειρόγραφα. Εἰς τῶν τελευταίων βιβλιο-
φυλάκων τῆς βιβλιοθήκης ταύτης ὑπῆρξεν
ὁ διάσημος ἀεθὺς Ματζοφάντης (β), ὅστις
ὠμίλει 42 γλώσσας.

Φεῤῥάρα. — Βιβλιοθήκη τοῦ Πανε-
πιστημίου, 90,000 τόμους καὶ 1,000 πε-
ρίπου χειρόγραφα.

Φλωρεντία. — Βιβλιοθήκη Λαυ-
ρεντιανή, ὀλίγα βιβλία καὶ 9,000
χειρόγραφα. — Βιβλιοθήκη Μαλλιαέ-
κιάνα, 160,000 τόμους καὶ 12,000
χειρόγραφα. — Βιβλιοθήκη Πίττι, 80,
000 τόμους. — Βιβλιοθήκη Ρικάρδη,
25,000 τόμους καὶ 3,500 χειρόγραφα.

Γενούη. — Αὐτοῦ ὑπάρχουσι τρεῖς
βιβλιοθήκαι, ὧν ἡ πλουσιωτέρα ἐμπεριέχει
50,000 περίπου τόμους καὶ 500 χειρό-
γραφα.

Μαντούα. — 40,000 τόμους καὶ
4,000 χειρόγραφα.

Μοδένη. — Ἡ Βιβλιοθήκη τῶν αἰκίων
ἔσθης (ἡ Ἀτέστης παρὰ Ρωμαίους), ἔχει
πλέον τῶν 90,000 τῶμων καὶ 3,500 χει-
ρόγραφα. Ὁ Μουρατόρης (γ) καὶ ὁ Τίρα-

δόσκης (α) ὑπῆρξαν ἐπιτηρηταὶ τῆς βιβλιο-
θήκης ταύτης.

Παδούη. — Βιβλιοθήκη τοῦ Πανε-
πιστημίου τοῦ ἰδρυθέντος τὸν 13ον αἰῶνα,
60,000 τόμους.

Πάρμα. — Βιβλιοθήκη τῆς Ἀκαδη-
μίας 110,000 τόμους καὶ 80,000 χαλ-
κογραφίας.

Παβία. — Βιβλιοθήκη τοῦ Πανεπι-
στημίου τοῦ ἰδρυθέντος τὸ 1360, 70,000
τόμους, ἐν οἷς εὐρίσκονται οἱ 20,000 τῶμ.
οἱ συγχροτοῦντες τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Ἄλ-
λερ, ἃν εἶχεν ἀγοράσει ὁ Ἰωσήφ Β'. διὰ
τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Παβίας.

Ραβέννη. — 50,000 τόμους καὶ 700
χειρόγραφα.

Ρέγιον. — 70,000 τόμους.

Σιέννη. — Βιβλιοθήκη τοῦ Πανεπι-
στημίου, τοῦ ἰδρυθέντος τὸ 1203, 60,000
τόμους καὶ 6,000 περίπου χειρόγραφα.

Περούση. — 40,000 τόμους.

Βιέννη. — Ἡ Αὐτοκρατορικὴ βιβλιο-
θήκη, ἀνοικτὴ πᾶσιν τὰς ἡμέρας ἀπὸ τῆς
9ης μέχρι τῆς 4ης ὥρας μ. μ. ἐκτὸς τοῦ
αὐγούστου μηνός, καθ' ὃν εἶναι καλεισμέ-
νη, ἐκτίσθη τὸ 1726 ὑπὸ Φιτχέρου δ' Ἐρ-
λῶχ εἰς αὐτὴν ὑπάρχουσι πλέον τῶν 300,
000 τῶμων, 20,000 χειρόγραφα καὶ 12,
000 ἀρχαιοτύπα (incunables), συλλογὴ
μουσικῶν καὶ αὐτογράφων κτλ. Αὐτοῦ δ-

διατετακμένων σερῶν τοῦ 18ου αἰῶνος, ἐγεννήθη τὸ
1672 εἰς Βανόλαν (Modena), ἀπέθανε τὸ 1750. Τὸ
1694 ἦν βιβλιοφύλαξ τῆς Λυδρεσιανῆς βιβλιοθήκης
εἰς Μιλάνον. Τὸ 1700 προσεκλήθη παρὰ τοῦ Δουκὸς
τῆς Μεδίνας, ὅστις ὠνόμασεν αὐτὸν βιβλιοφύλακα
τῆς ἰδίας αὐτοῦ βιβλιοθήκης καὶ ἐπιτηρητὴν τῶν ἀρ-
χείων τῆς πόλεως ταύτης. Συγγραφεὺς ἀκάματος
ἐδημοσίευσε πολλὰ ἐπισήμα ἐγγράφα· συνέγραψε τὰ
χρονικά τῆς Ἰταλίας ἀπὸ τῶν πρώτων χρόνων
μέχρι τοῦ 1749, εἰς Ἰταλικὴν γλῶσσαν, καὶ πολλὰ
ἄλλα.

(α) Ἰερώνυμος Τιραβόσκης, ἱησοῦτης καὶ σύμβου-
λος τοῦ Δουκὸς τῆς Μεδίνας· ἐγεννήθη εἰς Βέργαμον
τὸ 1731, ἀπέθανε τὸ 1794. Συνέγραψε τὴν ἱστορίαν
τῆς Ἰταλικῆς φιλολογίας εἰς 13 τόμους Ἰταλιστὶ. —
Περὶ τῆς βιβλιοθήκης τῆς Μεδίνας 3 τόμους. — Περὶ
ἑωγράφων καὶ λιθογλυφῶν, κτλ. — Numismatum
pse umenta, (Μιλάνον 1766, 3 τμήμ.).

(α) Τὸ νέον Πανεπιστήμιον τῆς Βολωνίας ἐκτί-
σθη τὸ 1714.

(β) Ἰωσήφ Ματζοφάντης, μέγας πολὺγλωττος· ἐ-
γεννήθη ἐν Βολωνίᾳ τὸ 1774, ἀπέθανε εἰς Νεάπολιν
τὸ 1849· κατήγετο ἐκ ποταπῆς οἰκογενείας· ἐσπού-
δασεν ἀνευ διδασκάλων· ἐγνώριζε καλῶς 30 γλώσσας,
διὰ τὸν ὠνόμασαν, ἡ Ζῶσα Πεντηκροστὴ. Καὶ
πρῶτον ὑπῆρξε βιβλιοφύλαξ τῆς βιβλιοθήκης τῆς
Βολωνίας. Τὸ 1833 διωρίσθη ἐπιτηρητὴς τῆς βι-
βλιοθήκης τοῦ Βατικανοῦ· τὸ δὲ 1838 ἐχειροτονήθη
καρδινάλιος. Οὗτος δὲν συνέγραψεν.

(γ) Λευδοβίκος Ἀντώνιος Μουρατόρης, εἰς τῶν

πάρχει ἐν *Senatus Consulte* (186 π. Χ.) τὸ χειρόγραφον τῆς 5ης δεκάδος τοῦ Τίτου Λιβίου· τὸ αὐτόγραφον χειρόγραφον τῆς Ἀπελευθερωθείσης Ἰερουσαλὴμ τοῦ Τάσου κτλ. Πλησίον τῆς βιβλιοθήκης εὐρίσκεται ἡ αἵθουσα τῶν χαλκογραφίων, ὅπου ὑπάρχουσι 300,000 χαλκογραφαί. — Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Πολυτεχνίου, 20,000 τόμους. — Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Αὐτοκράτορος, 40,000 τόμους, 8,000 ἀρχαιοτυπα καὶ 70,000 εἰκόνες. — Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ ἀρχιδουκῆς Ἀλβέρτου ἐντὸς τοῦ παλατίου του, 30 000 τόμους καὶ 180,000 χαλκογραφαί. — Ἡ τοῦ Πρίγκηπος Μετερνίχου, 26,000 τόμους. — Ἡ τοῦ βασιλικοῦ ἡγεμόνος τοῦ Λιεχτενστάιν, 50,000 τόμ. Ἡ τοῦ πρίγκηπος Παύλου Ἑστερχάξη, 40,000 τόμους.

Εἰς τὴν αὐτοκρατορικὴν τῆς Βιέννης βιβλιοθήκην ὑπάρχει χειρόγραφόν τι, κεκοσμημένον με ζωγραφίαις παρὰ Φριδερίχου Βρέντελ (1647) διακεκριμένου ζωγράφου, διὰ τὸν Γουλιέλμον μαρκήσιον τῆς Βάδης. Τὸ χειρόγραφον αὐτὸ εἶχε μείνει καιρὸν τινα εἰς χεῖρας τοῦ πρίγκηπος Κόντι, ὅστις τὸ εἶχεν ἀγοράσει ἀντὶ 6,000 φρ. παρὰ ἱερῆς τινὸς τοῦ Στρασβούργου. Διαίρεται εἰς δύο μέρη ἀποτελούμενα συνάμει 470 σελίδας. Τὸ πρῶτον μέρος ἐπιγράφεται: « *Officium B. Mariæ Virginis Pii V. Pont. Max jussu editum.* » τὸ δεύτερον: « *Orationes selectæ et officia quædam particularia ad usum Guillelmi Marchionis Badensis, variis autore Frederico Brentel, ornata picturis anno MDCXLVII.* » Τὸ περίφημον αὐτὸ χειρόγραφον ἐκτὸς τῆς ἀντιγραφῆς 40 λαμπρῶν ζωγραφιῶν τοῦ Ἀλβέρτου Δουρέρου, τοῦ Λουκά Ἰορδάεν, τοῦ Ρούβενς, τοῦ Βάν-Δυκ, τοῦ Βρέγκελ, τοῦ Βούδερμανς, τοῦ Τενιέρου κτλ. καὶ μιᾶς σελίδος, περικτιώσης οὐράνιον τινα συμφωνίαν, περιέχει ἐν ἡμερολόγιον, οὗτινος οἱ μῆνες εἰσὶ κεκοσμημένοι διὰ μικρογραφιῶν. Εἰς τὴν τελευταίαν σελίδα ὑπάρχει εἰκὼν τοῦ ζωγράφου.

Βερολίνον. — Ἡ βασιλικὴ βιβλιοθήκη, ἰδρυθεῖσα παρὰ Φριδερίχου Γουλιέλμου ἐκλέκτορος τοῦ Βρανδεμβούργου, περὶ τὰ τέλη τοῦ 17ου αἰῶνος, ἐμπεριέχει 500,000 τόμους καὶ 10,000 χειρόγραφα. Αὐτοῦ ὑπάρχει ἡ ἑβραϊκὴ βιβλὸς τοῦ Λουθήρου, ἡ τοῦ Ἀ. Καρόλου τῆς Ἀγγλίας, ἡ τοῦ Γουτεμβέργου (1450), τὸ χειρόγραφον τῶν τσεσάρων Εὐαγγελίων (*Codex Wuttikindi*) δοθέν ὑπὸ Καρόλου τοῦ Μεγάλου εἰς τὸν Βιττικίνδην (α) κτλ. Ἡ βιβλιοθήκη αὕτη εἶναι ἀνοικτὴ ἀπὸ τῆς 9ης μέχρι τῆς 4ης ὥρας μ. μ. Εἰς Βερολίνον ὑπάρχουσι καὶ ἕτεροι 23 δημόσιαι βιβλιοθήκαι ἀπὸ 40 μέχρι 20,000 τόμων.

Μόναχον. — Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Πανεπιστημίου ἐμπεριέχει 200,000 τόμους. — Ἡ βασιλικὴ βιβλιοθήκη, ἰδρυθεῖσα παρὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 16ου αἰῶνος, ἐμπεριέχει 800,000 τόμους, 12 000 ἀρχαιοτυπα καὶ 22,000 χειρόγραφα, ἐξ ὧν 580 ἑλληνικά. Ἡ βιβλιοθήκη αὕτη εἶναι ἀνοικτὴ πάσας τῆς ἡμέρας ἐκτὸς τῆς Κυριακῆς, ἀπὸ τῆς 10ης μέχρι τῆς 4ης ὥρας μ. μ.

Δρέσδη. — Ἡ βασιλικὴ βιβλιοθήκη, ἰδρυθεῖσα τὸ 1556 παρὰ τοῦ ἑκλέκτορος Αὐγούστου, ἐμπεριέχει πλέον τῶν 250,000 τόμων καὶ 3,000 χειρόγραφα, μεταξὺ τῶν ὁποίων εὐρίσκεται ἐπὶ ἀνθρωπίνου δέμματος, ἐν Μεξικανικὸν ἡμερολόγιον.

(α) Βιττικίνδης, ἐκ Σαξωνίας· μέγας ἀνταγωνιστὴς τοῦ Μ. Καρόλου κατὰ τὴν μάχην, ἣν οὗτος ἐπέχειρσε κατὰ τῆς Σαξωνίας. Διήγειρε τοὺς Σαξωνας κατὰ τῶν Φράγκων· μετέβη εἰς Δανιμαρκίαν μετὰ δύο ἀτυχεῖς μάχας· ὕστερον ἦλθε μέχρι τοῦ Ρίνου, ἐπολέμησε κατὰ τῆς Πολωνίας καὶ Μαγεντίας, ἀλλ' ἐνίκηθη ὑπὸ τοῦ Καρόλου εἰς Βουρχέλλην καὶ ἠναγκάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Δανιμαρκίαν. Συμμαχήσας τὸ 782 μετὰ τῶν Σλαβο-Σέρβων ἐπολέμησε τοὺς Φράγκους εἰς Σχβέινταλ ἢ Σιντάλ, ἀλλὰ ταύτην τὴν φορὰν ὁ Κάρολος ἐξέδωκε τοὺς Φράγκους διὰ τῆς σφαγῆς τοῦ Verdun. Ὁ Βιττικίνδης σχηματίσας νέαν γενικὴν συμμαχίαν μετὰ τῶν γερμανικῶν καὶ σλαβικῶν φυλῶν ἐπολέμησε τὸν Κάρολον εἰς Teutobold καὶ εἰς Huse, ἀλλὰ καὶ πάλιν ἐνίκηθη· τότε συνδιελλήγη μετὰ τοῦ νικητοῦ καὶ ἐκατίσθη εἰς Chaligny-sur-Aisne, ἔγενε Δουξ τῆς Σαξωνίας καὶ ἔκτοτε διατέλεσε πιστὸς εἰς τὸν Κάρολον. Εἰσαπέβη τὸ 807 περὶ τῶν κατὰ τοῦ Δουκῆ· τῆς Σαξωνίας.

Σ τ ο υ τ γ ά ρ δ η. — Η ιδιαιτέρα βιβλιοθήκη τοῦ βασιλέως ἐμπεριέχει 50,000 τόμους. — Η βιβλιοθήκη τῆς πόλεως, ἀνοικτὴ πάσας τὰς ἡμέρας ἀπὸ τῆς 10ης ὥρας μέχρι τῆς μεσημβρίας, ἔχει πλέον τῶν 300,000 τόμων, 2,290 ἀρχαιοτύπα καὶ 8,544 βιβλούς γεγραμμένους εἰς 60 διάφορους γλώσσας. Εἰς χωριστὸν κτίριον πλησίον τῆς βιβλιοθήκης ὑπάρχει ἡ αἴθουσα τῶν νομισμάτων καὶ τῶν νομισματοσήμεων (medailles), ἐμπεριέχουσα 18,500 τοιαῦτα πάσης ἐποχῆς.

Μ α γ ε ν τ ί α. — Ἐντὺς τοῦ ἐκλεκτορικοῦ παλατίου εὐρίσκεται ἡ βιβλιοθήκη, ἔχουσα 100,000 περίπου τόμους καὶ τινα πολῦτιμα ἀρχαιοτύπα. (Ἡ αἴθουσα τῶν νομισμάτων εἰς χωριστὸν κτίριον, ἐμπεριέχει 4,300 νομίσματα Ῥωμαϊκὰ καὶ Μαγεντιανὰ καὶ 1,500 νομίσματα καὶ νομισματοσήμεα ἄλλων μερῶν.)

Ν ο υ ρ ε μ β έ ρ γ η. — 18,-20,000 τόμους.

Β έ ι μ α ρ. — Η βιβλιοθήκη, ἧς ὁ Γαίτης ὑπῆρξε βιβλιοφύλαξ, ἐμπεριέχει 143,000 τόμους καὶ 8,000 χάρτας κτλ.

Λ ε ι ψ ί α. — Η βιβλιοθήκη τοῦ Πανεπιστημίου, ἀνοικτὴ πάσας τὰς ἡμέρας ἀπὸ τῆς 11ης μέχρι τῆς 4ης ὥρας μ. μ. τὴν δε Τρίτην καὶ Παρασκευὴν καὶ ἀπὸ τῆς 2ας μ. μ. μέχρι τῆς 4ης, ἐμπεριέχει 150,000 τόμους καὶ 2,000 χειρόγραφα.

Φ ρ α γ κ φ ο ύ ρ τ η. (ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Μείν.) Βιβλιοθήκη τῆς πόλεως, 60,000 τόμους καὶ ἀξιοπεριέργους ἰχνογραφίας.

Γ ο τ ί γ γ η. — 250,000 τόμους 120,000 περίπου διατριβὰς καὶ ἀκαδημαϊκὰς προσλαλιάς καὶ 5,000 χειρόγραφα.

Β ο λ φ ε ν β ο ὕ τ ε λ. — 200,000 τόμους, 40,000 διατριβὰς καὶ 10,000 περίπου χειρόγραφα.

Α μ β ο ὕ ρ γ ο ν. — Βιβλιοθήκη ἐκ 200,000 τόμων καὶ Μουσείου τῆς Φυσικῆς ἱστορίας, ἀνοικτὰ καθ' ἑκάστην εἰς τοὺς ξένους. — Βιβλιοθήκη ἐμπορικὴ, 30,000 τόμους.

Α ἰ δ ε μ β έ ρ γ η. — Βιβλιοθήκη τοῦ Πανεπιστημίου, 130,000 τόμους, 50,000 διατριβὰς καὶ 1,800 χειρόγραφα. Ὅτε τὸ 1622 κατὰ τὴν μάχην τῶν Τριάκοντα Ἑτῶν ὁ Τίλλυς (α) ἐκυρίευσεν τὴν Αἰδεμβέργην, ὁ δούξ τῆς Βαυαρίας Μαξιμιλιανὸς ἐδῶρκεν τὴν βιβλιοθήκην ταύτην εἰς τὸν πάπαν Γρηγόριον Ιζ', ὥστις ἐθεσεν αὐτὴν εἰς τὸ Βατικανόν. Ἐπὶ τῆς Γαλλικῆς δημοκρατίας, ὅταν εἰσέβαλον οἱ Γάλλοι εἰς τὴν Ἰταλίαν, 38 ἐκλεκτὰ χειρόγραφα ἐκ τῆς συλλογῆς ταύτης μετέφερον εἰς τὴν Γαλλίαν· ἀλλὰ τὸ 1815 ἀπεδόθησαν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Αἰδεμβέργης, ὡσ-αύτως καὶ τὰ 848 γερμανικὰ χειρόγραφα ἅτινα εὐρίσκοντο εἰς τὴν Γώρην, τὸ περὶφημον γερμανικὸν χειρόγραφον τῆς μεταφράσεως τοῦ Εὐαγγελίου εἰς στίχους δημοικαταλήκτους ὑπὸ Ο.φρίδ (β), καὶ τέσσαρα χειρόγραφα λατινικά.

Ὁ σοφὸς Gruter (γ) εἰς τὴν καταστροφὴν ταύτην ἔλασεν καὶ αὐτὸς μίαν πλουσίαν συλλογὴν βιβλίων καὶ χειρογράφων.

Γ ε ν έ β η. — Η βιβλιοθήκη τῆς Γενέβης ἐμπεριέχει 60,000 τόμους καὶ 600

(α) Ἰ. Τσερκλάης κόμης τοῦ Τίλλυ, διάσημος στρατηγός, ἐγεννήθη εἰς Βρυξελλας, ὑπῆρξεν ἐπὶ τινα καιρὸν Ἰησοῦίτης, εἶτα ἔλαβε μέρος εἰς τὸν πόλεμον τῆς Οὐγγαρίας κατὰ τῶν Τούρκων. Ὄταν ἐκηρύχθη ὁ πόλεμος τῶν 30 ἑτῶν ἀνομόσθη τὸ 1620 ἀντιστρατήγος τοῦ Μαξιμιλιανοῦ τῆς Βαυαρίας τότε ἀρχιστρατήγου τῆς καθολικῆς ἐνώσεως· ἐφάνη νικητὴς εἰς πολλὰς μάχας· εἶτα ἐνίκηθη εἰς τὴν μάχην τῆς Λειψίας (1631) παρὰ τοῦ βασιλέως τῆς Σουηδίας Γουστάβου Β'. Ἀναγκασθεὶς νὰ φύγῃ, κατέφυγεν εἰς Σουάβην, εἶτα εἰς Βαυαρίαν. Θέλων νὰ ἐμποδίσῃ εἰς τὸν Γουστάβον τὴν διόδον τοῦ Λεχ, ἐπληρώθη θανασίμως καὶ ἀπέθανεν ἐκ τῶν πληγῶν ὀλίγας ἡμέρας ὕστερον (1632). Οὗτος μέχρι τῆς μάχης τῆς Λειψίας ἐθεωρεῖτο ὡς ὁ πρῶτος στρατηγός τῆς Εὐρώπης.

(β) Ο.φρίδ, θεολόγος, γεννηθεὶς εἰς Ἀλσάκην τὸν 9ον αἰῶνα, γνωστός διὰ τὴν μετάφρασιν τοῦ Εὐαγγελίου εἰς δημοικαταλήκτους γερμανικοὺς στίχους. Αὐτὰ εἶναι τὸ πρῶτον μνημεῖον τῆς γλώσσης ταύτης.

(γ) Gruter (Ἰωάννης), διάσημος φιλόλογος· ἐγεννήθη εἰς Ἀμβέρσην τὸ 1560, ἀπέθανεν τὸ 1627. Ἐδίδασκεν τὴν φιλολογίαν εἰς Ῥοστὸκην, Βιττεμβέργην καὶ Αἰδεμβέργην.

χειρόγραφα, πλείστα χειρόγραφα τοῦ Καλβίνου, ὅστις εἶναι ὁ ἰδρυτὴς τοῦ Γυμνασίου τῆς Γενέβης (1558) κτλ.

Βέρνη. — Βιβλιοθήκη τῆς πόλεως, 45,000 τόμους καὶ 1,500 περίπου χειρόγραφα. Τὸ Μουσεῖον κείμενον πλησίον τῆς βιβλιοθήκης καὶ συγκοινωνοῦν μετ' αὐτῆς εἶναι ἀνοικτὸν ὡς καὶ ἡ Βιβλιοθήκη, τὴν Τρίτην, Πέμπτην καὶ Σάββατον ἀπὸ τῆς 2ας ὥρας μ. μ. μέχρι τῆς 5ης. Ἡ εἴσοδος εἰς τοὺς ξένους εἶναι ἐλευθέρη καθ' ἐκάστην καὶ εἰς πᾶσαν ὥραν.

Φρεϊβούργον. — Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ ἰδρυθέντος παρὰ τοῦ ἀρχιδουκὸς τῆς Αὐστρίας Ἀλβέρτου 5'. ἐμπεριέχει 120,000 τόμους καὶ μίαν πλουσίαν συλλογὴν ὀρυκτῶν τῆς Foret Noire καὶ τοῦ Brisgau,

Λεϋδην. (Leyde). — Βιβλιοθήκη τοῦ Πανεπιστημίου, ἰδρυθεῖσα περὶ τὰ τέλη τοῦ 16ου αἰῶνος, ἐμπεριέχει 40,000 τὸμ. καὶ 10,000 χειρόγραφα, ὧν αἱ 2,000 εἰσὶν ἀνατολικά.

Κοπεγχάγη. — Βιβλιοθήκη τοῦ Πανεπιστημίου, 150,000 τόμους. Εἶναι ἀνοικτὴ ἀπὸ τῆς μεσημβρίας μέχρι τῆς 3ης ὥρας μ. μ. — Ἡ βασιλικὴ βιβλιοθήκη ἐντὸς τῶν ἀνακτόρων τοῦ Christiansborg, ἰδρυθεῖσα περὶ τὰ μέσῃ τοῦ 17ου αἰῶνος, ἐμπεριέχει 150,000 τόμους καὶ 10,000 χειρόγραφα· εἶναι δὲ ἀνοικτὴ διὰ τοὺς ἀναγνώστας πᾶσας τὰς ἡμέρας, ἀπὸ τῆς 11ης μέχρι τῆς 1ης ὥρας μ. μ. καὶ διὰ τοὺς ξένους ἀπὸ τῆς μεσημβρίας μέχρι τῆς 3ης ὥρας μ. μ.

Στοκχόλμη. — Ἡ βασιλικὴ βιβλιοθήκη, ἰδρυθεῖσα παρὰ τῆς βασιλείσης Χριστίνης περὶ τὰ μέσῃ τοῦ 17ου αἰῶνος, ἐμπεριέχει πλέον τῶν 40,000 τὸμων καὶ πολλὰ πολύτιμα χειρόγραφα. Αὐτοῦ ὑπάρχουσι πολλαὶ ἱστορίαι τῆς Σουηδίας, πλείστα νομισματόσημα καὶ διάφοροι ἄλλαι ἀρχαιοότητες.

Ὀψάλη. — Βιβλιοθήκη τοῦ Πανεπιστημίου, 100,000 τόμους. Ὑπάρχουσι μέρη τινὰ τῆς μεταφράσεως τῆς Βίβλου εἰς

Γοτθικὴν διάλεκτον ὑπὸ Οὐλφίλα (α) εἰς δύο χειρόγραφα: τὸ ἐν αὐτῶν, τὸ Codex argenteus εὐρίσκεται εἰς ταύτην τὴν βιβλιοθήκην· τὸ ἕτερον, τὸ Codex carolinus, εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ δουκὸς τῆς Βρουνσβίχης εἰς Βολφενβούτελ.

(ἀκολουθεῖ.)

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ.

(Συνέχεια. Ὅρα φυλλ. Η'.)

Περὶ τῶν Καθηκόντων αὐτοῦ.

Ἀποχρώντως, νομίζω, Κύριοι, διεγνώσθη ἡ πνευματικὴ τοῦ ἀνθρώπου φύσις· φύσις, στεντορίως καὶ πεπαρρησιασμένως τὴν οὐρανίαν αὐτῆς ἀρχὴν ἐξαγγέλλουσα, καὶ τὸν ὑψηλὸν προορισμὸν καθαρῶς διατρανοῦσα. Οὐδεμία τοῦ ἀνθρωπίνου βίου ἡλικία στερεῖται τῶν γνωρισμάτων ἐκείνης. Αὐτὴν ὑποδείκνυσιν ἐν ἑαυτῷ ὁ νεανίας· αὐτὴν διασαλπίζει ὁ ἀνὴρ· αὐτὴν ἐμφαίνει ὁ γέρον. Τοιοῦτος ὁ ἄνθρωπος τῶν ἀρχαίων αἰώνων· τοιοῦτος ὁ τοῦ μεσαιῶνος· τοιοῦτος καὶ ὁ τῶν νεωτέρων. Ἀφ' ἧς στιγμῆς τὸν ἀκηῆτα αὐτοῦ πόδα ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης ἔθηκε, καίτοι ὑπὸ τὸν νόμον τῆς ἀενάου τῶν ὄντων ἀλλοιώσεως ἀναποδράστως δικτελῶν, οὐδέποτε ὅμως, κατ' οὐσίαν, τῆς φύσεως αὐτοῦ ἐξέστη, οὐδέποτε ἐπαύσατο ὢν ἄνθρωπος. Ὅτε μὲν λαμπρὸς καὶ φοῖβος, ὅτε δὲ ὠχρὸς ὡς σκιόφως, αἰετοῦτε ὅμως ἀστήρ, αἰετοῦτε ἥλιος, αἰε-

(α) Οὐλφίλας (ἢ woelfel) ἐπίσκοπος τῶν Γότθων, τῆς Δακίας καὶ τῆς Θράκης τὸν 4ον αἰῶνα. Οὗτος μετέφρασε τὴν Βίβλον εἰς Γοτθικὴν διάλεκτον